

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. XII. Ostenditur Pontificis definitionibus male imputari errores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

causa, fuisset nulla, ea fiat valida per tacitam acceptionem Ecclesie, non est sensus, quasi tamdiu taliter electus non sit verus Pontifex, quamdiu ab Ecclesia non est positivè acceptatus; quia posset contingere, ut prima ejus electio invalida diutissime non innotesceret, regionibus præsertim transmarinis, & sic secunda diutissime non perficeretur: sed sensus tantum est, quod, si electores taceant, & alii, qui statim possent, non reclamant, eo ipso censeatur tacite acceptatus: adeoque acceptatio, in tali casu necessaria, non est positiva, sed tantum negativa, seu non reclamatio.

Ob. 3. Vel Pontifex est infallibilis, etiam si definitionem edat, sine prius adhibito diligenti examine: vel est tantum infallibilis, post adhibitum diligens, & rei gravitati proportionatum examen: neutrum potest dici: ergo. prob. mi. non potest dici primum; quia videtur incredibile, quod Pontifex, etiam temere aliquid definiens, sit infallibilis: non potest dici secundum; quia nunquam potest sciri, an adhibita fuerit ea diligentia, quæ necessaria, & proportionata est rei definiendæ: adeoque saltem nunquam potest sufficienter agnosci infallibilitas definitionis. Resp. retorq. argum. in Conciliis generalibus; vel enim dicuntur ista infallibilia ante, vel post adhibitam diligentiam?

Dices fortè, non posse deesse in Conciliis maturam deliberationem. Resp. Licet ista moraliter deesse non possit, posset tamen absolute deesse, e.g. si congregatis jam Patribus subito proponeretur questio, quam statim definirent: quod non quidem moraliter, absolute tamen fieri posset, si id DEUS non impediret. Moraliter autem neque deesse potest diligentia in definitionibus Pontificiis; nam & Pontifices adhibere solent maximam, ut patebit ex n. 417.

Sed, etsi Concilia adhibeant aliquam diligentiam, tamen, si non constet, sufficere eam, quam adhibet Pontifex, neque satis constabit, sufficere eam, quam adhibet Concilium: adeoque, si ex hoc capite neganda esset infallibilitas definitioni Pontificis, neganda quoque esset definitioni Concilii generalis: quod nemo Catholicorum (quibuscum hic disputamus) admittit. In forma. Resp. conc. ma. neg. mi. ac dico, Pontificem semper fore infallibilem, quando aliquid definit; vel enim DEUS tunc non permittit, ut omittatur diligentia requisita: vel diligentiam nullam requirit: sed assistet etiam nullâ adhibita: & semper impedit, ne definiatur falsum. videantur etiam dicenda inferius n. 417. & seq.

ARTICULUS XII.

Ostenditur Pontificiis Definitionibus male imputari errores.

382. **V**aria, & multa afferri solent exempla errorum, à diversis Pontificibus aliquid defini-

entibus admissorum: ex quibus videtur inferri, non esse infallibiles eorum definitiones. Sed, antequam directè respondeam, observo, quod, si admittatur, Pontifices errasse, tunc ii auctores, qui dicunt, ad infallibilitatem definitionum Pontificiarum sufficere consensum tacitum aliorum Episcoporum, non amplius possint suam sententiam defendere; nam in plurimis, & fermè omnibus capitibus, quæ tanquam errores obijciuntur Pontificibus, adfuit consensus tacitus Episcoporum; cum isti, tam illo tempore, quo definitiones editæ sunt, quam tempore subsequenti, & quidem omnino longo, nunquam reclamaverint.

Dein, omisso hoc argumento ad hominem, dico, nullum posse ostendi exemplum, quo probetur, ullum Pontificem, extra Concilium aliquid definientem, errasse, circa questionem fidei, aut juris, vel questionem facti, connexam cum questione juris; nam ad summum probari potest, aliquos Pontifices errasse ut privatos doctores, vel in questionibus puri facti, quod non definiverunt, sed tantum tanquam probatum supposuerunt: in quibus questionibus etiam Concilium generale errare potest. Sed nimis longum foret, omnia, & singula refellere: qui plenior notitiam cupit, adeat Bellarminum tom. 1. contr. 3. de Romano Pontifice l. 4. c. 8. & sequentibus. ubi de quadraginta, & uno, Pontificibus agit, eosque ab adversariorum objectionibus vindicat.

383. Afferam tamen pro eruditione discipulorum Theologiæ (qui fortè hæc aliquando legere dignabuntur) quid ad aliqua, quæ majori apparenti specie quibusdam Pontificibus obijciuntur, responderi debeat. Itaque primò. Quando S. Petrus, Christum negavit, nondum Pontifex fuit: sed neque tunc docuit è cathedra, eum esse negandum, sed tantum ut homo privatus infidelitatem, & quidem tantum externam admisit. Quando autem idem ad Galatas 2. v. 14. dicitur, coëgisse gentes judaizare, non id fecit docendo, aut jubendo, sed tantum aliquatenus suo exemplo, quatenus à convivio & conversatione cum gentibus abstinuit: & sic præter ejus intentionem alii etiam, ad idem faciendum inducti sunt: in quo Spondanus (qui fusè de hac historia agit ad annum Christi 51. à n. 7.) materialem tantum errorem videtur agnoscere.

Imò P. Didacus de Quadros in sua Palastra Biblica tom. 1. decade 5. q. 7. n. 9. docet, illud factum S. Petri tantum fuisse aliquid minus perfectum, quod tamen in Apostolo, à quo perfecta meritò expectantur, alter Apostolus non immeritò reprehenderit. & hinc n. 10. ait, illa verba S. Pauli ad Galat. 2. v. 14. Quod non rectè ambulant ad veritatem Evangelii: significare: ad totam plenitudinem Evangelica perfectionis, & libertatis. Nec dicas, hoc esse contra torrentem Patrum; nam, ut ait idem auctor cit. q. n. 12. plures SS. Patres ut Hieronymus, Chrysostomus, Athanasius, Cyrillus Alexandrinus, Origenes, & alii,

volunt, S. Petrum non peccasse in illa separatione sua à gentibus, sub adventum Judæorum.

Secundò. Zephirinus (quod tamen dicitur à solo Tertulliano, ejus testimonium, utpote jam Montanista, in propria causa non est magni ponderis) literas pacis, seu communionis quidem dedit Montanistis: non autem approbavit unquam falsam eorum doctrinam: quam probabilissimè ignoravit, ab iis teneri; nam postea à Praxeas informatus de illa, literas suas revocavit. Tertio. Liberius nunquam subscripsit Arianae fidei: sed tantum subscripsit formulæ Sirmienensi, & condemnationi S. Athanasii, simulque Ursacio, & Valenti communicavit. At formula illa, teste S. Hilario, fuit Catholica. Qui autem S. Athanasium accusabant, non tam causam fidei, quam crimina circa mores prætexebant. Tandem Valens, & Ursacius putabantur à Liberio esse Catholici, ut ipse scribit ad Episcopos Orientales. Quod si etiam, victus ærumnis, & cruciatibus, hæresis subscripsisset, errasset quidem, sed tantum actu externo ut persona privata, sicut Petrus, quando negavit Christum: licet (ut Bellarminus loc. cit. c. 9. advertit) Catholici cor ejus scrutari non potuerint, adeoque eum hæreticum præsumpserint. Quarto. Felix II. (cujus Pontificatus intra Liberii tempora inclusus est, ut Bellarminus docet loc. modo cit. & Spondanus ad annum Christi 355. n. 10.) nunquam fuit Arianus: neque eum iis communicavit, quando erat legitimus Pontifex: sed tantum cum iis communicavit prius, quando adhuc erat Antipapa: postea autem martyr effectus est.

384. Quintò. Innocentius I. quando dixit, baptismum hæreticorum validum esse, non autem conferre Spiritum Sanctum, locutus est de baptismo collato adultis pariter hæreticis; is enim, quia recipitur eum impedimento peccati, seu, ut dicitur, *ficti*, est validus quidem, sed informis, hoc est, non confert gratiam, seu Spiritum Sanctum. Idem Innocentius in epistola ad Concilium Milevitanum (qua est 93. inter epistolas S. Augustini) scribit quidem, infantibus necessariam esse SS. Eucharistiam: at id tantum incidenter scribit, & tanquam rationem sui asserti primarii, seu definitionis, quod scilicet infantes debeant baptizari: verba Innocentii sic sonant: *Illud verò, quod eos Vestra Fraternitas asserit predicare, parvulos aeterna vita premiis, etiam sine baptismatis gratia, posse donari, perfatum est; nisi enim manducaverint carnem filii hominis, & biberint sanguinem ejus, non habebunt vitam in semetipsis. Qui autem hanc eis sine regeneratione defendunt, videntur mihi ipsum baptismum velle cassare, cum prædicant, hos habere, quod in eos creditur, non nisi baptismate conferendum.*

Ex quibus colligitur 1. quod hic Pontifex textum S. Joannis: *Nisi manducaveritis &c.* tantum incidenter adducat, aut ad summum, tanquam probationem sui asserti primarii,

seu definitionis de necessitate baptismi, respectu infantium. At rationes in Conciliis, etiam universalibus, adeoque & in definitionibus Pontificiis, adductæ, non sunt de fide, nec sunt definitiones. Colligitur 2. quod Innocentius non loquatur de reali Eucharistiae sumptione, quam Tridentinum infantibus necessariam negat *sess. 21. c. 4. & can. 4.* sed tantum de aliqua mystica; de illa enim loquitur, de qua S. Augustinus (ad quem cum aliis Patribus Pontifex scribit: at S. Augustinus, relatus in C. In Ecclesia Sabonar. de consecrat. 130. dist. 4. (quod caput desumptum est ex l. 1. contra duas epistolas Pelagianorum 22.) loquitur de sumptione Eucharistiae tantum mystica.

Nam dicit quidem ibi S. Augustinus, parvulos debere communicare, propter illum textum: *Nisi manducaveritis &c.* sed mox idem S. Doctor, relatus C. Noli. 131. ead. dist. (quod desumptum est ex C. Quia passus est. de consecratione 36. dist. 2.) se explicat, qualem communionem, vel Eucharistiae sumptionem intelligat, sic dicens: *Nulli est aliquatenus ambigendum, tunc unumquemque fidelium corporis, sanguinisque Dominici participem fieri, quando in baptismo membrum Christi efficitur: nec alienari ab illius panis, calicisque consortio, etiamsi, antequam panem illum comedat, & calicem bibat, de hoc saculo, in unitate corporis Christi constitutus, abscedat; sacramenti quippe illius participatione, ac beneficio non privatur, quando ipse hoc, quod illud sacramentum est, invenit: quæ tamen verba videntur potius esse S. Fulgentii in epistola ad Ferrandum de baptismo aethiopis in fine: ceterè S. Fulgentii verba loc. cit. sunt prioribus simillima: ubi hic S. Doctor pariter sentit, quod, quisquis baptizatur, jam corporis Christi particeps fiat: idque etiam probat, adducto S. Augustini sermone.*

Glossa etiam in cit. C. Quia passus. sic habet: *In tertia parte dicitur, quod quicumque baptizatur, particeps efficitur corporis Domini, etsi ante decessat, quam de pane illo edat, vel de calice bibat.* Ex quibus facile intelligitur, tam Innocentium, quam S. Augustinum, cum dicunt, parvulis necessariam esse sumptionem SS. Eucharistiae, non loqui de reali manducatione corporis Dominici, sed tantum de aliqua mystica, virtuali, vel interpretativa: quatenus scilicet parvuli per baptismum uniuntur corpori mystico Christi, atque Ecclesiae, in qua fidelibus corpus Christi verum manducandum conceditur.

385. Sextò. Liber quidam, scriptus contra Eutychem (in quo dicitur, in Eucharistia post consecrationem manere naturam, vel substantiam panis) non est Gelasii Papæ, ut ostendit Bellarminus de scriptoribus Ecclesiasticis, in Gelasio Papa, & in Gelasio Cyziceno: sed, ut idem Cardinalis docet, verosimiliter est Gelasii Cyziceni. Idem iterum, & efficaciter probat tom. 3. contr. 3. de Eucharistia l. 2. c. 27. ubi tamen ostendit, per

per naturam, vel substantiam panis, quæ eo in libro dicitur remanere in Eucharistia, more Græcorum non intelligi ipsam substantiam propriè dictam, sed tantum essentiam accidentium. Septimò. Quando Gelasius Papa ait, sine sacrilegio grandi non posse communicari sub una tantum specie, loquitur de sacerdote; nam *C. Comperimus. de consecratione. 12. dist. 2.* habet hunc titulum: *Corpus Christi sine ejus sanguine sacerdos non debet accipere*: vel loquitur de Manichæis, & Priscillianistis, qui à sacro sanguine ex sacrilega superstitione abstinabant. Octavò. Vigilus, quando hæresi Eutychianæ videbatur favere, nondum erat legitimus Pontifex; vivebat enim adhuc Sylvester in exilio: postea autem Vigilus, jam verus Pontifex, mox eam hæresim damnavit. videatur Spondanus *ad ann. Christi 538. à n. 2. & ann. 540. n. 4.*

Nond. Martinus I. non docet, quod venia peccatorum, non sit danda diaconis, vel presbyteris, post ordinationem peccantibus: sed tantum dicit, quod non sint restituendi sacris mysteriis, seu executioni iuorum ordinum: Idque juxta rigorem canonum tunc vigentium. Decimò. Gregorius III. quando permittit viro ducere uxorem aliam, si prior propter infirmitatem debitum reddere non possit, intelligendus est de impotentia perpetua, naturali, & contractum matrimonii antecedente. videatur Canus *de locis Theol. l. 6. c. 8. resp. ad 8.* Undecimò. Adrianus non approbavit Concilium Francofordiense quoad omnia, sed tantum quoad ea, quæ spectant ad filiationem Christi naturalem: neutiquam autem approbavit illud, quoad condemnationem Synodi VII. quanquam etiam Francofordienfes Patres hanc non damnaverint, sed tantum decretum aliquod ei affictum.

386. Duodecimò. Nicolaus I. *C. A quodam Judæo. de consecratione. 24. dist. 4.* non definit baptisimum, tantum in nomine Christi collatum, esse validum: sed tantum, quod baptizati à Judæo non sint rebaptizandi: alterum autem obiter ex S. Ambrosio addidit: solæ autem definitiones, & non alia quæque, iis adjecta, sunt de fide, ut jam dictum. Decimotertiò. Stephanus, & Sergius, in causa Papæ Formosi, errarunt, non in definitione fidei: sed tantum in questione puri facti, quatenus judicârunt, Formosum non fuisse legitimum Pontificem: & ab eo ordinatorum, tanquam malè, quocunque demum ex defectu, ordinatorum, reordinari jusserunt: de quo paulò plura *inferius. n. 441. & iterum in tractatu de Sacramentis. à n. 223.*

Decimoquartò. Alexander III. quando ait, à Divina lege, & generali Ecclesiæ consuetudine, alienum esse, quod septem testes requirantur ad valorem testamenti, imprimis hoc non definit, sed tantum ut rationem aliquam adducat. 2. Per *alienum* non necessariò intelligitur contrarium, sed tantum extraneum, seu non introductum: uti revera illa necessitas, non à lege Divina

introducitur, sed à civili. Quando autem idem Papa statuit, valida esse debere testamentum, quæ sub tribus testibus facta sunt, intelligi potest, loqui de iis testatoribus, qui Ecclesiæ in utroque foro subjecti sunt: vel certè de iis, qui Ecclesiæ, aut locupium, heredem instituunt. Decimoquintò. Celestinus III. etsi ut privata persona censuerit, solvi matrimonium per lapsum unius conjugis in hæresim, nunquam id definivit; nam Innocentius III. eius successor *C. Quanto. 7. de divortis.* tantum dicit, prædecessorem suum aliter sensisse, se tamen non credere, quod dissolvatur; unde nec iste aliquid definivit.

387. Decimosexto. Innocentius I. & III. quando adducunt leges antiqui testamenti, non eas adducunt, ut præceptivas, sed ut exemplares: nec volunt, omnes Deuteronomii leges strictè servandas esse: sed tantum aliquas quoad similitudinem, ut patet ex ipso *C. Per venerabilem. 13. qui filii sint legitimi.* ex quo contra infallibilitatem istorum Pontificum arguitur; nam ibi tantum per similitudinem aliquam, lex Deuteronomii ad legem novam applicatur; alibi enim (nempe *C. Volens. unico. de purificatione post partum*) idem Innocentius III. clare ait: *Umbra legis evanuit*: & hinc infert, mulieres statim post partum Ecclesiæ intrare posse. Adde, quod illa dicta de lege antiqua, tantum adducantur, ut rationes: non verò ut definitiones.

Decimoseptimò. Nicolaus III. *C. Exiit, de verb. signif. in 6.* docuit, Christum verbo, & exemplo, docuisse perfectissimam paupertatem, in abdicatione omnis domini consistentem: cum quo bene stat, Christum pro aliquo tempore, etiam loculos habuisse, & proprium aliquid, saltem in communi. Joannes XXII. autem tantum contendit, Christum aliquando aliquid proprium possedisse, & contrarium esse hæreticum. Caterum circa usum facti, separabilem ab omni dominio, nihil definivit Joannes: sed ad summum aliquid tradidit, tanquam rationem, factæ à se, & à Sede Apostolica, abdicationis bonorum, quorum usum Patres Franciscani habent (quod jus in ea bona potuit à se abdicare) nam in *Extravaganti: Quia quorundam. de verb. signif.* expressè dicit: *Prout in decretali: Ad conditorem canonum. est probatum*: ergo non definitum. Quod autem ibidem dicat, neminem debere impugnare, quæ in eadem decretali definita, ordinata, seu facta sunt, hoc ipso significat, tantum aliqua esse definita, non omnia. Idem etiam Joannes nunquam definivit, animas ante diem judicii non venire in cælum: aut non videre DEUM: quamvis ut privatus doctor ad id sentiendum propensus fuerit: in articulo mortis tamen quoad hanc questionem judicium suum Ecclesiæ doctrinæ submisit.

Decimo octavo. Volaterranus quidem scribit, Innocentium VIII. permisisse Norvvegis, ut sine vino sacrificium Missæ celebrarent: sed est fabula, quam unus, aut alter auctor, ex eodem descripsit. Certè falsum

sum est, quodd ibi vinum servari non possit; cum defacto copiosum servetur, & dudum ante Innocentium ibi Missa celebrata sit. Decimonond. Bulla Sixti. V. circa editionem Bibliorum recognitorum, nunquam est plenè promulgata, ut fusè probat Tannerus. tom. 3. disp. 1. q. 4. dubio 6. n. 264. testimoniis Romæ perscriptis; quanquam enim, in inpressis exemplaribus Bullæ, legantur nomina cursorum, eam Bullam locis solitis affigentium, & dies &c. quæ typographus addidit (quia putabatur certò promulganda) tamen affixio reipsa facta non fuit.

ARTICULUS XIII.

An Honorius I. Papa lapsus sit in hæresin.

388. **M**aximè celebris est controversia de Honorio I. an non ipse hæresin Monothelitarum approbaverit; nam id videtur colligi ex ejus epistolis ad *Sergium*, & ex Synodo VI. act. 13. & 18. & Synodo VII. actione ultima: itémque Synodo VIII. act. 7. nam ibi Honorius ut Monothelita damnatur. Hæc quæstio fusè tractatur à Bellarmino tom. 1. contrav. 3. de Romano Pontifice l. 4. c. 11. Spondano ad annum Christi. 633. & 681. Severino Binio tom. 3. Concil. p. 1. in notis ad Concilium Constantinopolitanum III. seu Oecumenicum VI. verb. Monothelitarum hæresin. & tom. 2. in disput. 8. Maximi contra Pyrrhum. folio mihi 1031.

Ad hanc quæstionem quidam respondent, cum Cardinale de Turrecremata, apud Bellarminum loc. cit. Patres illos damnaſſe Honorium, ex falsa informatione, & non bene intellectis ejus epistolis. Sed juxta hanc responsionem necessariò dicendum est, Patres Synodi VI. non id spectasse, ut de textu Honorii, secundum se, & absolute spectato (qui, ut infra ostendetur, non est hæreticus) cognoscerent, & dogmaticè decernerent; alias tam parùm dici posset, eos deceptos fuisse, in intelligentia earum epistolarum, quàm parùm dici potest, deceptum fuisse Tridentinum, in intelligendis libris Lutheri: aut Innocentium X. in intelligendo libro Jansenii. Quare dici debet, quodd Patres illi, falsis rumoribus decepti, epistolas Honorii, per se dubias, acceperint in deteriori sensu, adeò, ut mentem Honorii hæreticam præsupposuerint, & juxta eam præsuppositionem, etiam de epistolis judicarent: sive (ut quidam recentior ait) quodd acceperint eas epistolas, non in sensu literali, & obvio, sed personali, qualem scilicet ipsum Honorium personaliter habuisse, præsupposuerant. Hoc supposito, si ulterius objiciatur, ab iisdem Patribus dici, Honorium Sergio per omnia consensisse: istum autem aperte hæreticum fuisse: responderi potest, & debet, per hoc non probari, Honorium etiam hæreticum fuisse; nam licet Sergius alias hæresin suam aperte prodiderit, tamen dici potest, id eum

non fecisse in illis epistolis, quas ad Honorium dedit: sed ex aliis, aut literis, aut signis, hæresis convictum fuisse.

389. Quando urgetur argumentum, dicendo, quodd ex dictis saltem inferatur, Synodum definivisse, quodd saltem in genere Romanus Pontifex, ut docens è cathedra, vel etiam ut privata persona, possit errare, respondere debent isti auctores, de hoc Synodum nihil definivisse, sed tantum supposuisse quodd id factum fuerit: qua in suppositione Concilium ipsis non videbitur infallibile; 1. quia hæc suppositio est facti. 2. quia non fuit approbata, aut confirmata à Pontifice. Certè Agatho, qui ut Pontifex Concilium illud confirmavit, de ea suppositione nihil dicit: sed tantum ait, se Concilium, hoc est, definitiones factas, recipere: imò, sicut Concilium, ita ipse etiam Summus Pontifex, in puri facti quæstionibus non est infallibilis. Deinde si rationes definitionum non sunt infallibiles, multò minùs erunt infallibilia præsupposita præcisè ad decisionem, præsertim, si ipsa decisio sit tantum alicujus quæstionis puri facti non dogmatici.

Quod additur, Synodum dicere: *Ecce quodd invenimus per scripta, qua ab eo facta sunt ad Sergium; quia in omnibus ejus mentem secutus est, & impia dogmata confirmavit*: videtur, ab his auctoribus responderi posse: hoc tantum afferri tanquam rationem decisionis, adeòque non esse infallibile. Secundò dici ab ipsis potest, scripta illa non sumi ut absolute in se spectata, sed juxta mentem Honorii malè suppositam, ut dictum.

Hæ tamen responsiones, præterquam, quodd per se scabræ, & minimè expeditæ videantur, ex eo etiam difficiles sunt, quodd difficulter alicui persuaderi possit, Patres in Concilio non judicasse, de scriptis in se spectatis, & juxta obvium eorum sensum: sed iis attribuisse sensum hæreticum, tantum ex aliqua mala informatione, vel persuasione, aut suppositione, de hæretico Honorii animo, qui tamen, nec aliunde probari, nec ex obvio verborum sensu, inferri poterat. Certè minimè credibile est, Romano Pontifici (quem Concilia omnia semper summè reverita sunt, & præsertim Synodus VIII. citata n. 342. à qua tamen etiam Honorius action. 7. debuisset fuisse Monothelitis annumeratus) certè, inquam, minime credibile est, Romano Pontifici statim à Concilio attributam fuisse hæresin, crimen in Ecclesia DEI semper reputatum gravissimum, eumque de hac fuisse publicè condemnatum, quin priùs de ea ex suis scriptis legitime convictus fuerit, sed tantum ex mala informatione, aut suppositione, aliquo modo denigratus. Sanè sic non solet agi, etiam contra clericum infimi ordinis, præsertim jam mortuum (utl Honorius jam fuerat) quando sese defendere non amplius potest. Nec censeri posset talis modus procedendi satis æquitati conveniens; cum omnia jura clament, favendum esse reo, & neminem, nisi probatum, censendum esse malum: